

บทที่ 2

วิธีดำเนินงาน และ การรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนวัด-
สุทิวราราม โรงเรียนสายน้ำผึ้ง และ โรงเรียนสตรีวิทยา ที่กำลังศึกษาในระดับชั้น ม.ศ. 1
ถึง ม.ศ. 5 ปีการศึกษา 2518 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 500 ฉบับ ได้คืนมา 460 ชุด
คัดเลือกเฉพาะฉบับที่ได้รับคำตอบครบถ้วน เป็นของนักเรียนชาย 212 ฉบับ และ นักเรียนหญิง
206 ฉบับ รวม 418 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84 ของแบบสอบถามทั้งหมด

เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านกำลังคน เวลา และ ความร่วมมือทางโรงเรียน ผู้วิจัย
จึงไม่อาจเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่ม(Random Sampling) ได้ การเลือกกลุ่ม
ตัวอย่างครั้งนี้ จึงใช้วิธีแบบจงใจเลือก โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังต่อไปนี้

1. เป็นโรงเรียนที่พร้อมจะให้ความร่วมมือ และเห็นความสำคัญของการวิจัย
2. เป็นโรงเรียนที่มีการสอนตั้งแต่ ม.ศ. 1 ถึง ม.ศ. 5
3. เป็นโรงเรียนที่จัดระบบชั้นแบบคละกัน คือ ในแต่ละชั้นเรียนจะมีทั้งเด็กเรียนเก่ง และ
อ่อนรวมกัน
4. นักเรียนในโรงเรียนนั้น มีการกระจายทางฐานะ เศรษฐกิจและสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจรรยาวิพากษ์ เกี่ยวกับความ
สัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ใช้คำถามปลายเปิด ถามนักเรียนในวัยเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ถึงพฤติกรรมระหว่างชายหญิงในปัจจุบัน ที่นักเรียนมีความเห็นว่ามันถูกต้อง และที่มันมีความเห็นว่ามันถูกต้อง
2. นำคำตอบที่ได้มาประมวล เรียบเรียง เพิ่มเติม แก้ไขให้ตรงกับวัตถุประสงค์
3. ก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชายหญิงจำนวน 4 คน ทดสอบแบบสอบถามเพื่อความแน่ใจว่า นักเรียนเข้าใจภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย และ ประมาณเวลาในการตอบแบบสอบถามด้วย

เกณฑ์ในการเลือกสถานการณ์เพื่อสร้างแบบสอบถาม

1. เป็นสถานการณ์ที่คนทั่ว ๆ ไป มีโอกาสประสบในชีวิตประจำวันหรืออาจเกิดขึ้นได้
2. สถานการณ์นั้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง
3. เป็นสถานการณ์ที่เข้าใจง่าย ระบุพฤติกรรม และ ผู้กระทำพฤติกรรมชัดเจน

ลักษณะของแบบสอบถาม

สถานการณ์ที่เลือกเพื่อใช้วิจัยรยาวิพากษ์ของเด็กเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง มี 18 สถานการณ์ ได้ใช้วิธีการสุ่มแบบจับสลาก แบ่งสถานการณ์เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 9 สถานการณ์ เพื่อมิให้แบบสอบถามยาวและใช้เวลาในการตอบนานเกิน 20 นาที เป็นการป้องกันการเบื่อในการตอบของกลุ่มตัวอย่าง

สถานการณ์ 2 กลุ่ม มีดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย

1. รักกันไม่เคยถกเนื้อต้องตัวกัน
2. ไปเที่ยวด้วยกันสองต่อสองกลางคืนบ่อย ๆ
3. นึกพบกันอย่างลับ ๆ

4. กุมมือกันเดินไปตามถนน
5. นอนหนุนตักกันในที่ลับตาคน
6. โอบกอดกันในที่ลับตาคน
7. บ่อนอาหารให้กันในที่ลับตาคน
8. กอดจูบกันในโรงภาพยนตร์ขณะที่ภาพยนตร์กำลังฉาย
9. ใต้เสียนกันโดยไม่คิดแต่งงานกัน

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย

1. ไปดูภาพยนตร์ด้วยกันสองต่อสอง
2. นัดพบกันอย่างเปิดเผย
3. นั่งคุยกันในคอฟฟี่ชอปไฟสลัว
4. บ่อนอาหารให้กันในร้านอาหาร
5. กอดจูบกันในที่ลับตาคน
6. กุมมือกันในที่ลับตาคน
7. เดินโอบกันไปตามถนน
8. นอนหนุนตักกันในสวนสาธารณะ
9. ใต้เสียนกันโดยมีันหมายว่าจะแต่งงานกัน

ในแต่ละสถานการณ์ ได้กำหนดผู้กระทำพฤติกรรม มีฐานะต่าง ๆ กัน ดังนี้

1. เป็นนักเรียนทั้งชายและหญิง (น.ร.)
2. ชายหนุ่ม กับ หญิงสาว (ช-ญ)
3. ชายแต่งงานแล้วกับหญิงสาว (ชค-ญ)
4. ชายหนุ่มกับหญิงแต่งงานแล้ว (ช-ญค)
5. ชายแต่งงานแล้ว กับ หญิงแต่งงานแล้ว (ชค-ญค)

ดังนั้น แบบสอบถามในแต่ละกลุ่มสถานการณ์มี 45 ข้อ รวมแบบสอบถามทั้งหมด 90 ข้อ

การจัดข้อคำถามในแบบสอบถาม

จัดขยหญิงซึ่งมีฐานะต่าง ๆ ดังกล่าว ลงในสถานการณ์เรียบร้อยแล้ว จึงสรุปเพื่อจัดข้อคำถามตามลำดับ จึงเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 2 ชุด

ลักษณะของข้อคำถาม

ในข้อหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยข้อย่อย ๆ 6 ข้อ เป็นการถามจรรยาวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเพศของสิ่งเร้าที่เป็นชาย 3 ข้อย่อย และ คิวเพศของสิ่งเร้าที่เป็นหญิง 3 ข้อย่อย ดังนี้

ตัวอย่างลักษณะของข้อคำถามในแบบสอบถาม

- นายโกมล (น.ร.) กับ น.ส.วาสนา (น.ร.)
 กุมมือกันเดินไปตามถนน
- ก. ถ้าท่านเป็นนายโกมล ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ จะทำ
- ข. นายโกมลทำเช่นนี้ ถูก
- ค. นายโกมลทำเช่นนี้ ท่านชอบเพียงใด ชอบ
- ง. ถ้าท่านเป็น น.ส.วาสนา ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ จะทำ
- จ. น.ส.วาสนาทำเช่นนี้ ถูก
- ฉ. น.ส.วาสนาทำเช่นนี้ ท่านชอบเพียงใด ชอบ

มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เลย

การให้คะแนนแบบสอบถาม

ใ้กำกับคะแนนของแต่ละช่วงของการประเมินไว้ดังนี้

มากที่สุด	คะแนน	5
มาก	"	4
น้อย	"	3
น้อยที่สุด	"	2
ไม่เลย	"	1

ดังนั้น คะแนนรวมสูงสุดในแต่ละข้อ คือ 30 คะแนน และ คะแนนรวมต่ำสุดคือ 6 คะแนน

การหาความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ใช้วิธีหาความคงที่ (Stability) ของการประเมินค่าพฤติกรรมด้วยวิธีซ้ำซ้อน นั้นคือ หาความแตกต่างของคะแนนข้อซ้ำ ว่ามีมากน้อยเพียงใด ถ้าไม่มีความแตกต่างกันเลย แสดงว่ามีความคงที่มากที่สุด ความแตกต่างยิ่งสูง ความคงที่จะยิ่งลดน้อยลง

การจัดแบบสอบถามเพื่อให้ได้มีการซ้ำกันทุกข้อ

ใช้แบบสอบถาม 2 ชุด ซึ่งจัดไว้ ดังกล่าวแล้วข้างต้น เป็นหลักในการจัด การที่จะให้ทุกข้อมีโอกาสได้ซ้ำ โดยข้อที่ซ้ำกันมีข้ออื่นคั่นอยู่ อย่างน้อย 5 ข้อ มีวิธีการดังนี้

การจัดข้อซ้ำในชุดที่ 1

ได้จัดเปลี่ยนที่ข้อคำถาม เป็น 3 ลักษณะ และ จัดข้อซ้ำท้ายฉบับของแต่ละลักษณะไว้ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ลักษณะที่ 1 ใช้แบบสอบถามชุดที่จัดไปเรียบร้อยแล้ว ข้อ 1 ถึง 45 และข้อที่จะซ้ำ คือ ข้อ 1 ถึงข้อ 15 ซึ่งจัดซ้ำเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 3 ข้อ ไขว้ซ้ำท้ายฉบับดังนี้

กลุ่มที่ 1	คือ	ข้อ 1, 6, 11
กลุ่มที่ 2	"	" 2, 7, 12
กลุ่มที่ 3	"	" 3, 8, 13
กลุ่มที่ 4	"	" 4, 9, 14
กลุ่มที่ 5	"	" 5, 10, 15

ลักษณะที่ 2 เรียงข้อโดยไขว้ข้อคำถามที่ 16 ในแบบที่ 1 เป็นข้อ 1 เรียงตามลำดับจนถึง ข้อ 45 ในแบบที่ 1 ต่อด้วยข้อ 1 ถึง ข้อ 15 ในแบบที่ 1 เช่นกัน

ข้อที่ซ้ำ คือ ข้อ 16 ถึง ข้อ 30 ในแบบที่ 1 ซึ่งจัดเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 3 ข้อ ไว้ซ้ำท้ายฉบับ

ดังนี้	กลุ่มที่ 1	คือ ข้อที่	16, 21, 26
	กลุ่มที่ 2	คือ "	17, 22, 27
	กลุ่มที่ 3	คือ "	18, 23, 28
	กลุ่มที่ 4	คือ "	19, 24, 29
	กลุ่มที่ 5	คือ "	20, 25, 30

ลักษณะที่ 3 เรียงข้อโดยไขข้อคำถามของข้อ 31 ในแบบที่ 1 ขึ้นต้นเป็นข้อ 1 เรียงตามลำดับ จนถึงข้อ 45 ของแบบที่ 1 ทอด้วยข้อ 1 ถึง ข้อ 30 ของแบบที่ 1 เช่นกัน

ข้อที่ซ้ำ คือ ข้อ 31 ถึง ข้อ 45 ในแบบที่ 1 ซึ่งจัดเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 3 ข้อ ไว้ซ้ำท้ายฉบับดังนี้

กลุ่มที่ 1	คือ ข้อที่	31, 36, 41
กลุ่มที่ 2	" "	32, 37, 42
กลุ่มที่ 3	" "	33, 38, 43
กลุ่มที่ 4	" "	34, 39, 44
กลุ่มที่ 5	" "	35, 40, 45

การเรียงข้อเช่นนี้ นอกจากข้อที่ซ้ำกันอยู่ห่างกัน โดยมีข้ออื่นคั่นอยู่อย่างน้อย 30 ข้อแล้ว ข้อที่ซ้ำ มาจากข้อเดิมที่ห่างกันอยู่ 5 ข้อ

สำหรับชุดที่ 2 ใช้วิธีการจัดในลักษณะเดียวกับชุดที่ 1 แบ่งเป็น 3 ลักษณะ และมีข้อซ้ำกันเดียวกัน

ดังนั้น แบบสอบถามทุกฉบับ เมื่อรวมข้อซ้ำด้วย จะมีข้อคำถามฉบับละ 48 ข้อ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน ต้องทำ 2 ฉบับ ฉบับหนึ่งจากชุดที่ 1 อีกฉบับหนึ่งจากชุดที่ 2 จึงต้องทำข้อซ้ำคนละ 6 ข้อ

ความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ถึงกล่าวแล้วข้างต้นว่า ถ้าคะแนนของข้อที่ซ้ำกัน ไม่แตกต่างกันแสดงว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในการประเมินค่า ความคงที่ของการประเมินสูง ข้อมูลย่อมมีความ เชื่อถือได้สูง และ ถ้าความแตกต่างของคะแนนข้อที่ซ้ำกันยิ่งมาก ความคงที่ของการประเมิน จะยิ่งลดลงความเชื่อถือได้จะต่ำลง

ค่าความแตกต่างของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน คำนวณได้จาก สูตร $d = \sqrt{a-b}$

a	หมายถึง	ความแตกต่างของคะแนนข้อที่ซ้ำกัน
a	"	คะแนนข้อที่ถูกต้อง
b	"	คะแนนข้อที่ผิด

ค่า \bar{d} สูงสุดของแต่ละคน = 4

ค่า \bar{d} ต่ำสุดของแต่ละคน = 0

จากการแจกแจงความถี่ค่า \bar{d} พบว่า ค่าฐานนิยม (Mode) = .3
และค่าเฉลี่ยได้ $\bar{d} = .36$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .2

ค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนข้อที่ซ้ำกันทั้งหมด = 0.81

การวิเคราะห์หข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมในแต่ละสถานการณ์ โดยเฉลี่ยให้อยู่ในช่วงของการ ประเมิน 5 ช่วง แยกตามเพศ ฐานะของสิ่งเร้า และเพศของสิ่งเร้า
2. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ตัวแปร¹ (Three-Way Analysis of Variance) โดยใช้ Three-Factor Experiment with Repeated Measures on One Factor เพื่อเปรียบเทียบบรรยายวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่าง ตามเพศ ฐานะของสิ่งเร้า และเพศของสิ่งเร้า ในแต่ละสถานการณ์ ทั้ง 18 สถานการณ์

¹B.J. Winer, Statistical Principles in Experimental Design (New York : Mc Graw-Hill Inc., 1971) pp.560-566.

วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ตัวแปร² (Three-Way Analysis of Variance)
โดยใช้ Three-Factor Experiment with Repeated Measures on One Factor
ในแต่ละฐานะของสิ่งเร้า ทั้ง 5 ฐานะ เพื่อเปรียบเทียบ **ขจรยาวิพากษ์** ของกลุ่มตัวอย่าง
ตามเพศ เพศของสิ่งเร้า และสถานการณ์

2. Winer, loc.cit.